

2022. ÉVI BESZÁMOLÓ

„Salla” Művelődési Központ Könyvtára

***Készítette:* Dr. Molnárné Skriba Judit
Kovács Mónika**

1. Rövid összefoglaló

a. sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)

A 2022-es évben könyvtárunk működése a fűtési szezon kezdetéig zavartalan volt. Az energiaválság miatti takarékosági intézkedések és a tervezett energetikai felújítás viszont változásokat idézett elő az intézmény működésében. Első lépésként a nyitvatartásunkon kellett módosítani: október 22-től szombatonként nem tudtuk az olvasókat fogadni. December 6-tól fenntartói döntés alapján tevékenységünket a szemközti önkormányzati épületben levő irodából láttuk el. A könyvtári szolgáltatásokat továbbra is biztosítottuk a lakosság számára, megváltozott nyitvatartási idővel, előzetes bejelentkezés alapján. Emellett továbbra is elérhetőek voltak a járványhelyzet alatt kialakított, jól bevált lehetőségek is, például a könyvcsomag összekészítés, dokumentumok házhoz szállítása.

Eredményként könyvelhetjük el, hogy a megváltozott helyzetben sem csökkent a könyvtár szolgáltatásai iránti igény, a használati mutatói nem romlottak.

b. az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

Negatív körülmények:

A tárgyévben az energiaválság a munkánkat, lehetőségeinket nagy mértékben korlátozta. Az érintett hónapokra tervezett rendezvényeinket nem tudtuk megszervezni. A takarékosági intézkedésekkel szükségessé vált a nyitvatartási idő és az állománygyarapításra fordított összeg csökkentése.

Pozitív körülmények:

A korábban bevezetett újfajta szolgáltatásokat, tájékoztatási formákat továbbra is eredményesen tudtuk alkalmazni munkánk során.

2. Stratégiai célok végrehajtása

a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

Minden évben elkészítjük az éves munkatervünket, amelyben megfogalmazzuk céljainkat.

Tárgyévben sikerült teljesítenünk az előző évben elkészített Munkatervben kitűzött feladatainkat, annak ellenére, hogy tevékenységünket 2022-ben erősen befolyásolta a kialakuló és tartósan fennálló energiaválság.

Tovább erősödött a kapcsolatunk a település oktatási-nevelési intézményeivel, civil szervezetekkel és kisközösségekkel.

Még nagyobb hangsúlyt fektettünk az oktatási rendszer támogatására, szolgáltatásainkat ez irányban is tovább fejlesztettük. Szeptemberben Olvasási Kihívást hirdettünk meg a helyi általános iskolások körében, segítve a tanulók olvasási és szövegértési kompetenciáinak fejlődését, ez mellette formálva a korosztály olvasási kultúráját.

Fő célkitűzéseink között szerepel a digitális információszolgáltatás, a digitális írástudás és az informatikai készségek fejlesztése, a mai kornak megfelelő, minél korszerűbb ismeretek átadása, gyakorlatban való alkalmazása. E téren jelentős eredmény, hogy a Digitális Jólét Programnak köszönhetően látogatóink megtekinthették és kipróbálhatták a Digitális Élménybusz és a 3 D nyomtató eszközeit, lehetőségeit.

A digitális írástudás és az informatikai készségek fejlesztése célkitűzésünknek megfelelően segítséget nyújtottunk a digitális közigazgatás szolgáltatásaihoz, a korábbi pályázatoknak köszönhetően beszerzett modern technikai eszközöket továbbra is használtuk szolgáltatásainkban.

Állománygyarapítás és alakítás során figyelembe vettük az olvasók igényeit. Javasataikat, kéréseiket szemelőt tartva építjük könyv és folyóirat állományunkat.

Könyvtárosaink folyamatos önképzéssel bővítik ismereteiket a minőségmenedzsment témakörében.

Marketing és kommunikációs tevékenységünkben továbbra is sikeresen alkalmaztuk a korábban bevezetett formákat, csatornákat.

b. a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

Folyamatosan figyeltük a pályázati kiírásokat könyvtárunk fejlesztéséhez, ebben az évben megfelelő lehetőség nem adódott.

Egy régebbi projektünk „A könyvtári intézményrendszer tanulást segítő infrastrukturális fejlesztései” EFOP-4.1.8-16 pályázat fenntartási kötelezettségeit maximálisan teljesítettük.

3. Szervezet

Könyvtárunk a „Salla” Művelődési Központtal egy épületben, integrált intézményként működik. A könyvtári munkafolyamatokat 2 fő szakképzett könyvtáros (1 fő felsőfokú szakirányú végzettséggel és 1 fő felsőfokú végzettséggel és segéd könyvtáros szakképzettséggel) látja el, egyikük a könyvtárosi feladatok mellett ellátja az intézmény pénztárosi és munkaügyi teendőit is. Könyvtárunk nem tagolódik szervezeti egységekre. Minden munkafolyamatot a két könyvtáros végez.

4. Infrastruktúra

a. fizikai terek állapotának változása

Könyvtárunk 5 helyiségre tagolódik, amelyből háromnak az állapota korszerű, felújított, esztétikusan berendezett. A kölcsönzőtér és gyermekkönyvtár felújítása, illetve egy helyiség könyvtárhoz csatolásával a multifunkciós oktatóterem kialakítása az előző években megvalósult fejlesztések. Olvasóterünk és felnőtt részlegünk felújításra vár. Tíz évnél régebbi festés, korszerűtlen világítás, régi bútorzat jellemzi ezeket a tereket. Forráshiány miatt 2022-ben sem volt lehetőségünk a fizikai terek korszerűsítésére.

b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

Eszközbeszerzésre a 2022-es évben nem került sor. A meglévő infokommunikációs eszközparkunk korábbi pályázati támogatásoknak köszönhetően áll rendelkezésünkre, a pályázati lehetőségeken kívül nem áll rendelkezésünkre anyagi forrás erre a célra.

c. egyéb infrastruktúra

Nagyon nagy szükségünk lenne egy raktárhelyiségre a ritkábban használt kötetek és a folyóiratok korábbi számainak tárolására.

5. Gyűjteményi információk

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

2022-ben az állománygyarapítási adataink az előző évihez képest csökkenő tendenciát mutattak, egyrészt a növekvő dokumentumárak, másrészt az energiaválság miatti takarékosági intézkedések következtében. A Könyvet a könyvtáraknak program és a Márai-program ebben az évben nem volt elérhető, ezért ezek keretében nem nyílt lehetőség állományunk nagyságának és minőségének növelésére. A beszerzett 276 könyvet online katalógusunkban bárki számára elérhetővé tettük. Tárgyévben 75 féle folyóirat állt olvasóink rendelkezésére, ennek jelentős része a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával érkezett, a többit, 13 félért saját forrásból szereztük be.

Az állományunk folyamatos átvizsgálása után tovább folytattuk dokumentum készletünk tervszerű apasztását, év végéig 1000 kötet került törlésre. Folytattuk állományunk tematikus bontását annak érdekében, hogy olvasóink minél könnyebben tudjanak tájékozódni. Jól működik a kölcsönzőtérben korábban kialakított „gyorsan forgó” állományrész, amely a legkeresettebb, legújabb könyveket tartalmazza tematikus bontásban. A bejáráttal szemben, jól látható helyen helyeztük el a havi aktuális irodalmat.

Helytörténeti gyűjteményünket folytonosan gyarapítjuk, a sajtóban Zalalövőről megjelent cikkeket fénymásolat formájában megőrizzük.

b. gyűjteményfeltárás

Munkánk során nagy gondot fordítunk arra, hogy a frissen beszerzett dokumentumok minél előbb olvasóink rendelkezésére álljanak. A beérkező új dokumentumokat 5 napon belül hozzáférhetővé tesszük. Gyűjteményünk elektronikus feldolgozottsága 100 % -os. Az érdeklődők számára online katalógusunk honlapunkról folyamatosan elérhető.

c. állományvédelem

A dokumentumok használható állapotának megőrzése, a megelőző állományvédelem gyakorlata jól működik intézményünkben. Muzeális dokumentumokkal nem rendelkezünk, állományvédelem céljából restaurálást és digitalizálási tevékenységet nem folytattunk. Az épület tagoltsága miatt az eltulajdonítások és rongálások megakadályozására kamerarendszert használunk.

d. digitalizálás

Kiemelkedően értékes és muzeális dokumentumokkal állományunk nem rendelkezik, ezért digitalizálási munkákat nem végeztünk. Terveinkben szerepel a folyóiratokban Zalalövőről megjelenő cikkek és a könyvtárunkban található, szintén e témával foglalkozó szakdolgozatok digitalizálása.

6. Szolgáltatások (változások, trendek)

a. célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei

Könyvtárunk a törvényben meghatározott feltételek szerint a nyitvatartási időben minden érdeklődő rendelkezésére áll. A könyvtárhasználati szabályzatunk tartalmazza az igénybe vehető ingyenes és térítés köteles szolgáltatásainkat.

A tanév folyamán lehetőséget biztosítottunk a helyi iskola és óvoda részére a rendszeres csoportos könyvtárlátogatásra, tematikus foglalkozáson való részvétellel.

Minden hónapban csatlakoztunk a „Nincs időm olvasni kihívás” kezdeményezéshez. A havonta változó témának megfelelő könyveket a kölcsönzőtérben, jól látható helyen, külön polcon, emellett facebook oldalunkon ajánljuk olvasóinknak.

Ebben az évben elsőként hirdettünk olvasási kihívást, tervezzük ennek hagyománnyá tételét.

Könyvtárunkban Digitális Jólét Pont működik, amelynek köszönhetően folyamatosan bővül könyvtárunk szolgáltatásainak köre, ez évben például ennek keretében segítettük a népszámlálás online kérdőív kitöltését.

Egyre nagyobb igény mutatkozik a hivatalos ügyek online formában történő intézésében való segítségnyújtás iránt.

b. helyben elérhető szolgáltatások

A 2022-es évben a járványhelyzet nem befolyásolta a könyvtári szolgáltatások helybeni elérhetőségét. Az év végén az energiaválság hozott változásokat ezen a téren. Október 22-től a szombati napokon nem elérhetőek a könyvtári szolgáltatások. December 6-tól további korlátozások léptek életbe: az épület fizikailag zárva tart, de előzetes bejelentkezés alapján dokumentum kölcsönzésre volt lehetőség. A dokumentumok helyben használata, internethasználat és infokommunikációs eszközök használata szünetelt.

c. távolról elérhető szolgáltatások

A könyvtár online katalógusa továbbra is az olvasók rendelkezésére állt, tapasztalataink szerint egyre többen megismerték annak használatát.

Az év végi változások, korlátozások miatt a személyes kapcsolattartás lehetősége beszűkült, azért egyre nagyobb jelentősége lett a telefonon, e-mailben, Messengeren történő kapcsolattartásnak.

d. online felületek (honlap, közösségi média)

Honlapunk háromnyelvű, akadálymentes; összetett struktúra, rendszeresen frissülő tartalom jellemzi. Honlapunkra látogatva az érdeklődők használhatják a Sallazolo olvasásnépszerűsítő programot, illetve otthonról is elérhetik online katalógusunkat.

A közösségi médiában való részvételünk jóval aktívabb volt az előző évekhez képest: a könyvtár facebook oldalán keresztül folyamatosan tájékoztattuk az embereket az aktualitásokról, illetve a Moly virtuális könyvespolcain bemutatott könyvajánlókval segítettünk az olvasnivaló kiválasztásában. Több igényes és népszerű könyves blog ajánlásait, könyvkritikáit figyelembe véve próbáltuk formálni látogatóink olvasási szokásait.

7. Minőségirányítás

a. használói elégedettségmérés

Könyvtárunk magas színvonalú munkájához fontos a könyvtárlátogatók véleményének, javaslatainak figyelembe vétele. A könyvtár szolgáltatásait igénybe vevő olvasóink igényeit, véleményét találkozásaink során igyekeztünk megismerni. Településünk egy közel 3000 lakosú kisváros, az évek folyamán a hozzánk látogatókkal egy személyesebb kapcsolatot tudtunk kialakítani, beszélgetéseink során lehetőségünk volt a véleményüket, igényeiket, javaslataikat beépíteni munkánkba.

b. önértékelés

Könyvtárosaink önképzés keretében folyamatosan bővítették ismereteiket a digitális ismeretek és a minőségmenedzsment témakörökben.

Munkafolyamataink végzése során tevékenységeinket, eredményeinket megvitattuk, értékeltük, a szükséges változtatásokat megtettük, a kapott tapasztalatokat beépítettük további munkánkba.

c. megyei hatókörű városi könyvtár segítő szerepe a minőségirányítás előkészítésében (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján)

A megyei könyvtár módszertani tanácsokkal támogatta munkánkat a minőségirányítás előkészítésében.

d. tárgyévi fejlesztések, innovatív lépések

A megyei könyvtár módszertani útmutatása mellett, folyamatos állományrendezési munkával törekedtünk a mai kornak megfelelő könyvtárkép kialakítására, az olvasói igényeknek megfelelően az állományunk tematikus bontásával.

Az elmúlt évben is éltünk a Digitális Jólét Program Pont lehetőségeivel szolgáltatásaink bővítése, színesítése érdekében.

Az idei évben első ízben hirdettünk Olvasási Kihívást az általános iskolások részére, amely a 2022/2023-as tanévre szól.

8. Tudományos kutatás és kiadványok

Könyvtárunk jellegéből adódóan tudományos kutatást nem végeztünk és kiadványt sem szerkesztettünk.

9. Partnerségi együttműködések

- a. kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

Nagyon jó a kapcsolatunk a településen működő intézményekkel, szervezetekkel, kisközösségekkel. Kiemelkedő a kontaktus a helyi és környékbeli oktatási intézményekkel: a Zalalövői Általános Iskolával és a Zalalövői Borostyán Óvoda és Mini Bölcsődével napi kapcsolatot tartottunk fenn. Részt vettek programjainkon, aktívan képviselték intézményeiket rendezvényeinken, versenyeinken. Hatékonyan segítettük és figyelembe vettük oktató, nevelő munkájukat, alkalmazkodtunk pedagógiai programjukhoz, célkitűzéseikhez.

Intézményünk fogad közösségi szolgálatot teljesítő diákokat, 6 köznevelési intézménnyel kötöttünk megállapodást. 2022-ben 6 diák segítette tevékenységünket, illetve emellett önkénteseket is fogadtunk, például rendezvényeink lebonyolításában, a könyvtárrendezési folyamatokban.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei

- a. a könyvtár megjelenése médiumokban

A könyvtár megjelenésének száma a médiában tavaly összesen 24 alkalom volt. A megyei napilapot folyamatosan tájékoztattuk, meghívtuk rendezvényeinkre, a Zalai Hírlapban összesen 9 cikk jelent meg. A Zalalövő és Környéke havilapban is olvashattak az emberek aktuális híreinkről, rendezvényeinkről, az elmúlt évben ez 5 alkalmat jelentett. 2022-től új csatornán, a Zalalövő Városi TV adásaiban is lehetőségünk nyílt a könyvtárral kapcsolatos aktualitásokról, rendezvényeinkről hírt adni, megmutatkozni, ebben az évben 10 alkalommal.

- b. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)

A megfelelően megtervezett és megvalósított tájékoztatás kiemelt célunk és feladatunk. Folyamatos kapcsolatépítésre és kapcsolattartásra törekedtünk célcsoportjainkkal, partnereinkkel. A 2022-es évben is igyekeztünk a helyi és megyei médiában a lehetőségeinkhez mérten híreinkkel minél többször megjelenni. Költségvetésünk nem tette lehetővé fizetett hirdetés vásárlását, hírlevelet sem adtunk közre. Kommunikációs tevékenységünk megvalósítása érdekében a meglévő, hagyományos csatornák mellett törekedtünk új lehetőségek kihasználására, például a közösségi média adta lehetőségeket az elmúlt évekhez képest aktívabban alkalmaztuk.

11. Összefoglaló a vármegyei hatókörű városi könyvtár által

- a. a vármegye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos tevékenységének intézményre gyakorolt pozitív hatásairól

A vármegyei hatókörű városi könyvtár által szervezett információs szakmai műhelynapokon ebben az évben is részt vettünk. Ezen találkozások alkalmával minden évben szakmai körben beszélhetünk az aktuális kérdésekről, jó gyakorlatokról, tapasztalatot cserélhetünk.

- b. a könyvtár tevékenységét segítő 2022-ben nyújtott szolgáltatásairól

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár szervezte, koordinálta és ellenőrizte a statisztikai adatszolgáltatást, a mutatószámok értelmezését. Segítette munkánkat a beszámoló és munkaterv sablon eljuttatásával, kitöltési segédlettel, a beszámolóról elemzést készített, így visszajelzést kaptunk munkánkról. Szervezte az Országos Könyvtári Napok programjait, elkészítette és lebonyolította a pályázatot.

- c. a települési könyvtár fejlesztésével kapcsolatosan végzett koordináció keretében a fenntartónak megtett javaslatokról

A könyvtár működésével kapcsolatban felmerülő kérdésekben, problémák megoldásában ebben az évben is számíthattunk a megyei könyvtár segítségére.

12. Az energiaválság okozta változásokról

- a. Hogyan befolyásolta a könyvtári szolgáltatásokat és az intézmény nyitva tartását az energiaárak megnövekedése a 2022-es évben?

Az energiaválság miatti takarékosági intézkedések és a tervezett energetikai felújítás miatt az év végén módosítani kellett nyitvatartásunkon: október 22-től szombatonként nem tudtuk az olvasókat fogadni. December 6-tól fenntartói döntés alapján

tevékenységünket a szemközti önkormányzati épületben levő irodából láttuk el. A leredukált könyvtári szolgáltatásokat továbbra is biztosítottuk a lakosság számára, megváltozott nyitvatartási idővel, előzetes bejelentkezés alapján. A fenti módosításokra a fenntartói intézkedések során került sorra.